

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad... f. 12.

Franco per post... 14.

BICERE VERUM QUID VERITAS

Hortius.

ADVERTENTIES

15 cents de regel

behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

Voorloopig verslag DER CENTRALE SECTIE OVER DE BEGROTING van 1844 en 1845.

Na voor den tweeden maal den wil der Kamer uitgedrukt te hebben, dat het leger moet worden ingekrompen, worden nog andere aanmerkingen gemaakt welke de groote meerderheid deelt. *Vooreerst* dat dit hoofdstuk geene blijken draagt van zucht tot wezenlijke bezuiniging. Dit is waar; maar hierin staat het gelijk met de andere hoofdstukken der begroting. Geen hunker heeft blijken gedragen van zucht tot wezenlijke bezuiniging. Zal daarvoor nu het departement van oorlog alléén moeten boeten?

In de tweede plaats was die groote meerderheid van gevoelen, dat de gedurige veranderingen der monteringen en harnasementen, welke voorzeker zonder groote kosten voor de schatkist niet tot stand zouden gebragt worden, daarenboven, zowel voor officieren als soldaten, in hooge mate bezwarend te achten zijn.

Er is nopens dit punt maar eene stem bij het leger, en het is die van afkeuring. En hoe zoude men niet ontevreden zijn, over die dikwerf herhaalde veranderingen, welke die officier zoo duur betalen moet. De officier heeft in den stand, welchen hij in de maatschappij bekleedt, geen cent te veel aan zijn traktement. Iedere buitengewone uitgaaf is voor hem dus zeer bezwarend, en vordert van hem eene slecht mogelijke bezuiniging, of veroorzaakt, bij gebreke van dien, dat hij schulden maakt. In het laatste geval bereidt hij zich den weg tot zedeloosheid en in beide zijn oorzaken van groote ontevredenheid, welke, vooral in een leger, de nadeeligste gevolgen hebben moet.

Men zorge toch vooral den militairen geest niet te verslappen. En zijn er sinds een paar jaren niet verscheidene maatregelen genomen, welke zonder veel nut aan te brengen, dien geest hebben nadeel gedaan? Begint niet eenige ontevredenheid ook langzamerhand bij het leger te ontstaan? Er zijn daarvan ten minste eenige zaden uitgestrooid, welke misschien kwade vruchten zouden kunnen dragen, zoo niet de held van Waterloo en Quatrebras aan het hoofd des legers stond. Want de soldaat, het leger betrouwt op deszelfs ridderlijken Koning! Maar

wij hebben de mistwijn niet willen salaten en te merken, wat een ieder thans bij het begripen kan, opdat het departement van oorlog niet onvoorzigtig en nutteloos in het vervolg den geest des legers op het spel zette. Het is gemakkelijker een goeden geest te behouden, dan dien, zoo hij verloren is, te herwinnen.

In de derde plaats verlangt de groote meerderheid een opgave van de kosten, welke vroeger voor het departement van oorlog zijn besteed, met aanduiding der verhoogingen sinds 1842.

Vervolgens treedt het verslag in bijzonderheden. De administratie van het Departement zowel als de generale staf worden te kostbaar gevonden. Voor de regimenten Grenadiers en Jagers wordt te veel aangevraagd in vergelijking met de andere regimenten Infanterie. Men oordeelt tevens dat wij te veel Kavalerie bezitten, en dat twee minstens één regiment kan worden afschaft. De rijdende artillerie moet volstrekt worden verminderd, of althans in veld artillerie herschepen. De kosten immers zijn veel te hoog naar verhouding van die, welke deze veroorzaakt. Het scheelt f 30,000 per compagnie. In de Tweede Kamer verzekert men, dat de behoefte aan rijdende artillerie minder gevoeld wordt, sinds men voor de vlugge beweging der veld-artillerie heeft zorg gedragen. Wat daarvan, zoo wel als van andere aanmerkingen zij, weten wij niet. Wij verhalen slechts wat in de tweede Kamer wordt aangemerkt, en op welken grond. De lezer kan hier en daar zien, dat de grond niet altijd zeer vast is.

Ook wordt het wapen der Genie veel te duur geoordeeld; en te regt merkt men aan, dat hetzelfde eene inrigting op minder kostbare wijze gedooft

De militaire akademie vindt evenzoer grondige kritiek. Deze is immers op eene schaal aangelegd, als voor een koninkrijk, gelijk het was, toen wij met België vereenigd waren.

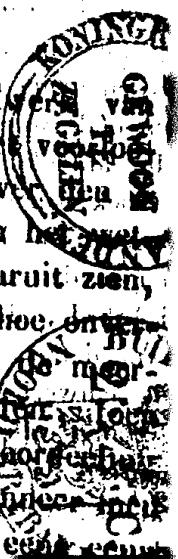
Over de buitengewone uitgaven komt in art 2. eene som voor, waarvan een gedeelte moet strekken tot de afgraving der aarden glooijingen tuschen Vught en 's Hertogenbosch, waartegen gewigtige bezwaren in het midden zijn gebragt.

» Deze afgraving, zoo zegt het verslag, zal de vernietiging van een kostbaar en allernuttigst werk zijn, hetwelk nog geen 20

jaren geleden, in het belang der publieke veiligheid, is aangesteld. Zij zal ten gevolge hebben, dat de bedoelde straatweg, welke de voornaamste toegang tot 's Hertogenbosch is, gedurende eene lengte van ruim een kwartier uur gaans, voor het gebruik van rijtuigen en paarden ondoorbaar lijkt worden zal, ja zelfs in hoogere mate nog, dan vroeger het geval is geweest, toen er een beveiligingsmiddel bestond, hetwelk sedert, te gelijk met de staatstelling der glooijingen, is weggenomen. De slechting der glooijingen, moge, uit een strategisch oogpunt beoogd, al eenig nut aanbieden, dat nut kan voorzeker niet opwegen tegen het ongerief en gevaar, waaraan hierdoor allen, die uit welken hoefden ook, de stad 's Hertogenbosch bezochten, bloot zullen staan.

Deze aanmerkingen zijn met kennis van zaken geschreven. Dit is voor een ieder duidelijk, die met het terrein bekend is. De gelden, welke voor deze afgraving worden aangevraagd, zijn derhalve niet alléén nutteloos, dat is bijgevolg verkwistend, zij zullen strekken daarenboven ten nadeele der bevolking. Het ligt nog al te versch in het geheugen, hoe veel ongelukken vroeger hebben plaats gehad, toen de weg was, wat men hem nu maken wil, dan dat niet iedereen in deze stad en omstreken met ons protesteeren zal tegen voormelde afgraving. Indien de regering dezer stad niet nu en dan slapende was, dan zoude zij reeds lang hare stem wakker tegen dat project hebben doen hooren. De burgerij verfoeit hetzelfde te regt. En wij hopen, dat het ministerie, beter voorgelicht, afzien zal van een voornemen, dat weinig nut kan aanbrengen, veel geld zal kosten, en de stad en de omstreken ontevreden maken, en vele ongelukken onvermijdelijk ten gevolge hebben moet.

Wij deelen onder het Mengelwerk van heden een uittreksel mede van het voorloopig verslag der centrale sectie over den titel, van het tweede boek, van het tweede boek van strafregt. Men kan daaruit zien, hoe bekrompen men denkt, en hoe ondragzaam de geest is, welke bij de meerderheid der kamer heeft voorgesproken. Zij dien onderhavigen titel ter beschouwing in de sectie voor zich had. Wanneer men hetzelfde leest, waant men zich een

terug geplaatst: men wijft zich de oogen, en vraagt, of men niet droomt; zoo slecht kan men zich overtuigen, dat de hooggevoerde vrijheid van Godsdienst, die nu de Grondwet mildelg ingedrukt, bij de meerderheid der Tweede Kamer, welke bijna geheel uit protestanten bestaat, aan Katholijken niet word toegekend in die mate, waarop hun die Grondwet regt gaf.

Wij zullen later hierop terug komen; en het oordeel der Kamer nagaan, doen zien, dat alléén vooroordeel in staat was, het gevoelen te doen uiten, dat wij in de XIXe eeuw niet meer van de puik der natie, dat is van de verlichtste mannen, van het verlicht Nederland verwacht hadden.

Maar Nederlands zon gaat onder.

TURKIJE

Indien men geloof moet slaan aan eenen brief uit Tunis van den 17 April, zou de beij van deze regering er ernstig aan denken om zich onafhankelijk van de Ottomaansche porte te verklaren. Voor het overige, weet men, dat hij reeds lang naar dit doel haakt, en dat zijne slechte gezindheid jegens Turkije verscheidene malen hevige ongerustheid aan den Divan heeft veroorzaakt.

De *Augsb. Zeitung* deelt tijdingen mede uit Konstantinopel van den 19 April: dezelve behelzen dat in eenen raad van ministers, waarvan de Sultan president was, besloten is, dat men aan den Heer de Boutenieff een uitstel ten voordeele van Prins Georgevitsch zou vragen, om ten minste voor hem den schijn te redden. De russische ambassadeur, aan Wien Sarim-Effendi deze beslissing heeft bekend gemaakt, heeft geantwoord, dat er niets tegen dit uitstel op te werpen was, zmits dat hetzelfde niet al te lang zou zijn.

De tijdingen van Servie, van den 27 April, deelen niet mede, of de prins Georgevitsch vrijwillig afstand zal doen, dan of hij zal wachten tot de verlieven-Porte hem afzet. Waarschijnlijk zal hij het eerste doen. Hij schijnt evenwel de hoop niet verloren te hebben herkozen te worden; want men meldt, dat hij Servie reeds doorniet om stemmen voor zich te krijgen. Hij zoekt, naar men zegt, zooveel mogelijk de uitwerking van het besluit van den Sultan te verzwakken, en tracht zoo wel als zijne deelgenoten te bewijzen, dat er in deze zaak over niets dan over een kwestie van vorm gehandeld werd; en dat Rusland zelf zulks nooit anders beschouwd heeft. Er blijft nu nog overig te weten of de invloed van Prins Georgevitsch sterk genoeg zal zijn om tegen dien op te wegen, welke Rusland op de aanstaande verkiezingen zal uitoefenen. Er bestaat reden om hieraan te twijfelen, te meer daar het gouvernement, door den laatsten opstand, de achting van het Servische volk verbeurd heeft, en de vrienden van prins Michel zelven zich zeer werkzaam toonen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, den 3 Mei. Zoo als men verneemt zal de engelsche wet op de drukpers, die met den 1 Junij in werking moest komen, op dat tijdstip nog niet in de verzameling van wetten kunnen worden opgenomen, vermits hij tot dus verre nog geen onderwerp van beraadslaging heeft uitgemaakt.

De ontwerp van het ontwerp van het nieuwe wetboek van strafregt wordt reeds in gereedheid gebracht, en binnen kort zal hetzelve voor een ieder in de tuchthuisen te bekomen zijn.

KARLSRUHE, den 30 April. In de vorige week verruuden zich Politie beambten in alle hier ter stede aanwezige boekwinkels, ten einde de laatste aflevering van Meyers *Universallexikon* in beslag te nemen en wel om dat daarin een artikel Marburg bevat is, waarin de zaak van den hoogleraar Jordan; zijne verdiensten ten aanzien des landes

zijn nu reeds in realiteet, en nog steeds voortdurende gevangenzitting op zeer levendige en aandoenlijke wijze worden geschiedt. Bij de Boekhandelaren was intusschen geen enkel exemplaar van de bedoelde aflevering te vinden, naardien zij reeds sedert geruime tijd aan de geboorneden was verzonden, van welke de Politie haar uitsluitend gebruik niet kon terug vorderen.

— ARGAU, den 4 Mei. Laatstleden Zondag namiddag werd de drukker van den *Wächter am Rhein*, toen hij op de Rijnbrug het Badensch gebied betreden had, door twee Badensch gendarmen opgepakt en terstond naar Säckingen overgebracht. Gemelde drukker werd door het hofgerigt te Freiburg wegens drukpers-overtredingen tot zes maanden tuchthuisstraf veroordeeld. Het is nog niet bekend of dit vonnis door het Opperhofgerigt bevestigd is geworden en thans door de aanhouding wordt ten uitvoer gelgd, of wel, dat de drukker zijne gevangenneming aan de onlangs door hem bewerkte uitgave van verboden vlogtschriften, te danken heeft.

— Van den Donau, den 25 April. Zeer belangrijk voor Duitschland is de geest die zich overal in Hongarije openbaart, tegen de propaganda van het Panslavismus en de plannen van Rusland, tot uitbreiding van deszelfs grondgebied en invloed. Op de krachtigste wijze verklaarden zich de openbare geest en de drukpers voor de verlossing der monden van den Donau uit de handen der Noordsche magt, voor de uitbreiding der Oostersche heerschappij over de landen aan den Beneden-Donau, voor eene krachtvolle en vastberadene staatkunde in het Oostersche vraagstuk. In verscheiden comitaats-vergaderingen heeft men met onstuimige geest drift te kennen gegeven, dat geheel Hongarije, zoudra het noodig mogt zijn, als een enkel man tot ondersteuning dezer staatkunde zoude opstaan, dat een ieder met vreugde goed en bloed zoude offeren, om zich tegen den Noordschen overmoed te verzetten. Deze onder de Czechen zich zoo duidlijk vertoonende geest van oppositie tegen het slavendom, moet men ook in Duitschland als een verbliffend verschijnsel beschouwen, vermits Hongarije eene hoogst belangrijke voorhoofd van Duitschland vormt tegen Rusland, van welke behoud ons des te meer gelegen moet zijn, als juist van deze zijde het slavische element zich met overmoede hardnekkigheid den weg naar de Duitse landen zoekt te banen.

ENGELAND

De buitengewone beweging, welke sedert eenige dagen tusschen de engelsche ambassade en het ministerie van buitenlandsche zaken te Parijs heerscht, heeft het gerucht doer verspreiden, dat er op nieuw kwestie van het regt van onderzoek bestaat. De engelsche ambassadeur, meldt eene Parijsche correspondentie, zou aan den heer Guizot eene nota van lord Aberdeen hebben ter hand gesteld, inhoudende dat het fransk ministerie eindelijk over deze zaak inspraak zou doen. Binnen weinige dagen zullen wij in de gelegenheid zijn het juiste van de zaak te weten.

— Nauwelijks is de zoó berovende Tunnel afgewerkt en in gereedheid, of men vindt in verscheidene engelsche dagbladen een nog reusachtiger plan tot eenen anderen Tunnel. Dit plan bestaat in niets minder dan een tunnel onder de zee door, van Douvres naar Calais, zair te leggen. Een ingenieur beweert dat het kanaal overgens zo diep is, dat het eenige verhindering in de uitvoering zou veroorzaken. De soort van rotsen, welke onder de zee gevonden worden, maken de uitvoering nog gemakkelijker, en de onderneming zou slechts vijf of zo maal zoo veel kosten als de tunnel onder de Teems.

— De operatie om het door den heer Brunel ingeslikte geldstuk uit de keel te snijden, is door den heer Braden, door nog drie bekwaame heilgeters bijgestaan, met het beste gevolg beproefd. De lijder verloor weinig bloed, maar de toestand werd zoo hevig en de ontsteking zoo sterk, dat men het

instrument moest loslaten en het geldstuk bleef in de longpijp zitten. De operatie duurde lang en echter verdroeg de Hr. Brunel dezelve met voorbeeldigen moed. Intusschen acht men zich gelukkig te kunnen aankondigen dat de laatste berigten zeer gunstig zijn. De ligging van het geldstuk kan men thans met zekerheid leeren kennen, en de uithaling van hetzelfde kan nu in eene kleine in den vorm van het instrument gemaakte verandering, geenerlei zwaarigheid meer opleveren.

SPANJE.

Tijdingen uit Spanje, langs den gewonen weg aangekomen, zijn zonder eenig belang. Zij melden nog niets van het aftreden van het ministerie, het welk men reeds door de telegraaf vernomen had. Het schijnt dat de heer Lesseps, consul van Frankrijk te Barcelona, tot consul generaal te Alexandrie benoemd is, in plaats van Gaultier d'Arc overleden. De heer Lesseps heeft reeds de functien van Consul te Kaïro vervuld. De oppositie pers zal ongetwijfeld grond in deze verplaatsing vinden, om het ministerie aan te vallen en hetzelfde van lafheid te beschuldigen; even als of de heer de Lesseps, merkt de *Globe* van Parijs op, moest veroordeeld worden om zijn geheele leven te Barcelona te slijten, wijl hij in moeilijke omstandigheden, de belangen en de eer van zijn land zoo krachtig heeft verdedigd!

— De brieven van Madrid gaan tot den 1 Mei. De ministers hebben aan de Kamers de officiële kenning gegeven, dat zij hunne demissie genomen hadden. De heer Cortina, die door den koning is aangezoekt om zich met de samenstelling van een nieuw Ministerie te belasten, heeft 24 uren gevraagd om zich te bedenken. Men beweert dat hij nog al wat zwaarigheden zal kunnen ontmoeten in de uitvoering van de hem opgedragen taak.

FRANKRIJK

Zie hier de namen der voornaame personen welke zich aan boord van de Stoomboot de *Pluto*, gecommandeerd door den heer Janvier, naar Lisabon, moeten begeven: H. W. H. Mevrouw Prinses Catherine en hare echtgenoot; Prins August van Saksen-Coburg; de regerende Hertog van Saksen-Coburg, vader van Prins August; Prins Leopold; Jongste broeder van denzelfden; eene eredame der prinses, Mevrouw Angolet, benevens een adjudant van prins August en een adjudant van zijnen vader.

— Men verzekert dat men bij het ministerie van buitenlandsche zaken besloten heeft geen afgeant naar China te zenden; maar dat men daar een Minister plenipotentiaris zal vestigen. De heer de Lagrange, in zijnen post te Athene door den heer Piscatorij vervangen, moet tot die betrekking benoemd zijn.

— Den 4 Mei had de bevolking van Marseille een schouwspel te bewonderen, dat tamelijk zeldzaam is, hoewel het niets zeer verbazends bevatte. Een dagblad dier stad verhaalt aldus het voorbids: Distralen der zon, toen zij op haar toppunt was, regtstreeks op noordwettende dampen nedervallende, vormden rond het zonlicht een volmaakte en onmeetbare schitterenden cirkel van al de kleuren des hemelboogs. Onder de nieuwgierigen, welke de oorzaak van het lichtverschijnsel aan de menigten trachten te verklaren, hebben wij er gehoord, die hetzelfde in verband bragten met de ongekende comedie van den heer Arago, en de aardbeving van Pointe-a-Pitre, en het vooerwerk van den heer Cameron, naar, van al deze uitleggingen, was die van een ouden spoorbaard het schoonste, welke aan zijne aanhouders bewees, dat deze onmetelijke hemelsche kroon, die bijna driekleurig was, jaarlijks den 1 Mei, den dag waarop Napoleon gestorven was, verschijnt moest.

— Het feest van den 1 Mei is te Marseille door eene rampzaligen dag gekenmerkt. De gehele stad is vol van de verschrikkelijke ongelukken, die gisteren op de vlakte van St. Michel ten

gevolge van een vuurwerk hebben plaats gehad. Zichier eenige onschuldigheden.

Een ontelbare menigte was als naar gewoonte naar het schouwspel, hetwelk door eenen schoonen avond begunstigd werd, bijeengekomen. De goede orde heerschte onafgebroken onder die menigte, en alles was ten einde toe wel afgeloopen, toen een gedeelte der menigte, zich eenen weg door den uitgang der plaats, dicht bij de telegraaf, banende, zich eensklaps in die engte, door eene onbegrijpelijke onvoorzigtigheid verstoep zag, dewijl de autoriteit aldaar geene voldoende wacht had gesteld om den uitgang te regelen. Een groot getal personen werd vertrappt, gekneusd en meer of min zwaar gekwetst. Vrouwen en kinderen bleven op de plaats liggen. Te midden der wanorde, hebben degenen die uit het gedrang gebleven zijn, geholpen door de agenten van Politie, de gendarmes en de soldaten van de districzijnde wacht, draagstoelen voor de ongelukkige slagtoffers aangebragt. Verscheidene huizen, die zich dicht bij de plaats des ongeluks bevonden, hebben tot berging moeten dienen, vooral de woning van den Heer Majol, directeur van de telegraaf, wiens ijver en menschlievendheid den grootsten lof verdienen. Zes of zeven gewonden zijn door de zorg van eenen commissaris overgebragt. Onder deze personen, hebben diegenen die slechts bedwelmend waren, na verloop van eenigen tijd de ademhaling en het gebruik hunner zinnen teruggekregen; anderen waren aan de handen, armen en verschillende andere lichaamsdeelen gekwetst: zekere vrouw had eenen hevigen stoot in de borst ontvangen. Dokter Villeneuve, welke gelukkig bij den Heer Majol aankwam, heeft al zijne zorg aan deze ongelukkigen besteed.

Op verscheidene andere plaatsen zijn insgelijks gekwetsten binnengebragt. Een kind is stervende gevonden. In de wacht der plein werd een ziektogende vrouw binnengebragt, welke een dokter beproefde te laten, doch zij was dood. Drie of vier zwaar gewonden bevinden zich in het hôtel Dieu. Gisteren was een hunner stervende. Men spreekt ook nog van een jongeling, welke op de plaats dood is gebleven.

— Eerstdaags zal de hertog de Broglie de commissie wegens de afschaffing der slavernij bijeenroepen, om haar mededeeling te doen van de gehouden conferentien met den minister Guizot, over de schadeloosstelling die aan de kolonisten, voor de bevrijding van hunne slaven, zou moeten worden toegestaan. Na vijf of zes zittingen daaraan gewijd te hebben, zou de meerderheid der Ministers de noodzakelijkheid erkend hebben om de verwezenlijking der plannen van den heer Broglie uit te stellen tot na de voleindiging der vestingwerken van Parijs, en van de groote spoorwegen, uit hoofde deze, gedurende verscheiden achtereenvolgende jaren, al de hulpbronnen van den staat zullen vereischen.

— Uit Algiers schrijft men dat de Hertog van Aumale een zeer grooten buit op den vijand behaald heeft. Vijftien duizend schapen en zeshonderd kameelen zouden in handen der Fransen gevallen wezen, de expeditie was voornamelijk bestemd om de stammen van het zuidwestelijk deel van Titerij terug te drijven. Binnen kort zal Tenez waarschijnlijk in naam van Frankrijk bezet worden. De stoomboot Chimero moet troepen van Cherchell derwaarts overbrengen.

— Twee verklaringen, die door Engelsche ministers den 5den Mei in het Lagerhuis zijn gedaan, hebben te Parijs eenig opzien gebaard. De eerste is die van lord Aberdeen, inhoudende, dat Rusland ten aanzien van het Servische vraagstuk in zijn recht is; de tweede die van sir R. Peel, volgens welke het aan de Koningin van Spanje en aan de wetgevende kamers aldaar uitsluitend toekomt, om bepalingen over het huwelijk der Vorstin te maken.

Het ministeriele Journal des Débats behelst over het eerste punt het volgend artikel:

» Lord Aberdeen heeft in het parlement ophelderingen gegeven omtrent de laatste gebeurtenissen

in Servie en omtrent het besluit, door de Ottomannische Porte genomen, om zich aan de vorderingen van het Russische Kabinet te onderwerpen. Deze ophelderingen zijn zeer duidelijk, zeer eenvoudig en zeer bondig, wat ons betreft, wij zouden geneigd zijn te oordeelen, dat zij dit eenigzins te veel zijn.

» Uit die ophelderingen blijkt, dat Rusland, door van de Porte de afkeuring van de laatste omwenteling in Servie en het vervallen verklaren van den nieuwen benedenden vorst te vorderen, niets gedaan heeft dan van stellige regten gebruik te maken, die het bij verschillende verdragen erlangd heeft, en dat het overeenkomstig de letter en den geest van die verdragen gehandeld heeft.

» Lord Aberdeen verklaart, dat Oostenrijk reeds terstond bij het ontstaan van dit verschil, de rechtmatigheid van de vorderingen van Rusland erkend en de Porte geraden heeft toe te geven, dat Pruisen de zelfde handelwijze gevolgd heeft, en dat Engeland bij gevolg niets anders doen kon, dan, in het belang van den vrede van Europa, in overeenstemming met die mogendheden te handelen. Zoo wij ons thans over iets verwonderen, dan is het daarover dat de Porte niet eerder toegegeven heeft.

» Er is evenwel nog iets, dat ons bevreemdt, namelijk dat men in de wijze van handelen omtrent de oplossing van het Servische vraagstuk een bezwaar tegen de staatkunde der Fransche regering heeft kunnen vinden. Oostenrijk en Engeland, die door elke uitbreiding van het Russische gebied en van zijnen invloed in de bedoelde landstroken onmiddellijk bedreigd worden, hebben niet de zaak te laten varen, en nu zou men verlangen, dat Frankrijk, die van al de groote mogendheden zeker het minste belang bij deze aangelegenheid heeft, een kruistocht tegen de omwenteling van Belgrad deed. Zoo het Oostenrijk past van alto overwigt in de Donaugewesten afstand te doen; zoo het aan de Engelsche regering behaagt om te verklaren, dat het niets te maken heeft met de uitleggingen, die Rusland aan zijne verdragen met Turkije kan geven, rust er geene verplichting op ons om deze mogendheden een beter begrip harer belangen te geven in vraagstukken, die haar oneindig meer dan ons betreffen. Hetgeen in Servie gebeurt, is voor ons op dit oogenblik van vrij ondergeschikt belang, en deze onze mindere belangstelling wordt geheel door de geographische ligging van het land geregvaardigd.

BELGIE

BRUSSEL, den 9 Mei. Eene ministeriële aanschrijving heeft eene vermindering bevolen in het getal manschappen, hetwelk bij ieder regiment Kavallerie steeds moet aanwezig zijn. Dien ten gevolge zullen 72 man van het regiment guides, en 75 a 100 van de regimenten kurassiers, met onbepaald verlof naar huis gezonden worden.

— Men verzekert, dat de eigendom van de dagbladen *l'Emancipation* en *l'Eclair*, in andere handen is overgegaan; de tegenwoordige eigenaars, de erven Lefebvre-Morot, hebben dezelve afgestaan voor eene som van vijftig duizend franken.

NEDERLAND

HERTOGENBOSCH 4 Mei. Wij vernemen dat Monseigneur de bisschop van Gertraut laatleden Maandag den huize *Vaanstigt* onder Velp heeft betrokken. Dingsdag daaraansvolgende heeft Zijne Doorl. Hoogw. aldaar de H. Olie aan de onderhavige Welken uitgedeeld.

GRAVENHAGE den 10 Mei. Wij kunnen van goederhand verzekeren, dat het berigt uit 's Gravenhage, wegens veranderingen in het Personeel der Hoofddambtenaren bij het Departement van Financiën, voorkomende in het *Handelsblad* van den 9 dezer, van allen grond ontbloot is, en dat alzoo de daarin voorkomende schikkingen, met de wenscher van den berigtgever mogen stroken, maar geenszins met de waarheid overeenkomen.

— Bij besluit van den 7 dezer heeft B. M. mr. J. C. Faber van Nieuwdijk, landsadvocaat, benoemd tot staatsraad in buitengewone dienst.

— UTRECHT, den 8 Mei. Met buitengewonen ijver en spoed wordt aan den spoorweg van hier naar Amsterdam gearbeid; men schrijft zulks aan het voornemen toe om, zoo als wordt gezegd, met aanstaande Pinksteren langs gemelden spoorweg eenen proefrid te doen tot Breukelen of Loenen, alwaar diligences zullen geredd staan, ten einde de reizigers naar Amsterdam te vervoeren.

— VENLO, den 6 Mei. Met groot leedwezen vernemt men, dat van het hervatten der Stoombootvaart op de Maas weinig te verwachten is. De onderhandeling van het voornaamste handelsbuis alhier met de Nederlandse Stoomboot-Maatschappij over het inkoop of huur overnemen van de Stoomboot de Maas schijnt afgebroken te zijn. Men denkt, dat vrees voor concurrentie eene der oorzaken is, en men meent, dat van de onderneming van zulk een vaart op onze rivier niet veel voordeel, zoo niet eerder nadeel te wachten is, tenzij aan dezelve door het Gouvernement voor een bepaald getal jaren het privilegie verleend werd, om alleen zoo goederen als reizigers per stoomboot te vervoeren. Het verlies echter van dit middel van vervoer doet ons hier te meer verlangen naar den weg op Nijmegen. Er is nogtans vrees, dat die niet zoo spoedig zal voltooid zijn. Van deze zijde althans ziet men nog geen aanvang maken.

Mengelwerk.

UITREKSEL UIT HET VOORLOOPIG VERSLAG DER CENTRALE SECTIE

over

De Boek van het Wetboek van Straffrecht TIENDE TITEL.

Van misdaden of wanbedrijven, begaan door bedienaren van de godsdienst, in of ter gelegenheid van de uitvoering hunner bediening.

Art. 1. De vraag is in het midden gebragt, of geene uitzondering zonde behooren gemaakt te worden voor de huwelijken in *extremis*. Men heeft gemeend deze vraag ontkennend te moeten beantwoorden, vooreerst omdat, terwijl iedere uitzondering, vooral in een strafwetboek, als gevaarlijk moet worden aangemerkt, de noodzakelijkheid zich hiervan in ruim 32 jaren, dat gelijke bepaling als in art. 1 hier te lande van kracht is, niet heeft doen gevoelen, en ten tweede, dat hiervoor thans nog te minder reden is, nadat de burgerlijke wetgever die huwelijken door de bepalingen in art. 111 en 132 van het Burgerlijk Wetboek meer gemakkelijker heeft gemaakt, terwijl eindelijk de stellige bepaling van art. 136 van het Burgerlijk Wetboek hier eenen grooten hinderpaal oplevert.

Art. 2. Eene afkeuring van de Hooge Regering; dit laatste woord komt eeniger mate onbestemd voor: is het de Koning? zijn het de departementen van algemeen bestuur, of wie? De woorden van de Hooge Regering, zouden zonder nadeel kunnen wegvallen; want afkeuring van de Hooge Regering zal wel betreffen afkeuring van de daden der Hooge Regering, en deze vallen in de mede in het artikel voorkomende woorden: *afkeuring van eenige daden van het openbaar gezag*.

Art. 4. Aanvankelijk waren de denkbeelden over de bepaling in dit artikel zeer verdeeld, de groote meerderheid achtte wel eenige bepaling noodig ten aanzien van de afkondiging van bullen, brieven, enz. van buitenlandsche geestelijke of andere overheid, dan er bestond verschil van gevoelen over de vraag, of wel het noodig was voorsgaand verlof der Regering tot afkondiging te vorderen? Dit voerde tot het denkbeeld, om alleen dan straffen te bedreigen, wanneer in de afgekondigde bullen, brieven, enz. andere dan godsdienstige leerstellingen waren vervat en werden dus voorgesteld, om art. 4 te vervangen door het volgende:

« Bedienaren van de godsdienst, die in de uitoefening hunner bedieningen afkondigen, verspreiden of in druk uitgeven eenige bullen, brieven, brèves, rescripten, besluiten, mandamenten, expeditien of andere acten, onder welke naam of in welken vorm ook vervat, van eenige buitenlandsche geestelijke of andere overheid, waarin andere dan geestelijke onderwerpen behandeld of ook leerstellingen verkondigd worden, die met de Grondwet, de wetten, de verlichting of de rust van den Staat strijdig zijn, worden gestraft» enz.

Bij nadere overweging, bechouwd de meede-

